

Учреждение образования
«Брестский государственный университет
имени А.С. Пушкина»

Факультет иностранных языков

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ГЕРМАНСКОЙ ФИЛОЛОГИИ И ЛИНГВОДИДАКТИКИ

Материалы XX Международной
научно-практической конференции

Брест / Беларусь, 26 февраля 2016 года

**Учреждение образования
«Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина»
Факультет иностранных языков**

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ГЕРМАНСКОЙ ФИЛОЛОГИИ И ЛИНГВОДИДАКТИКИ

Материалы XX Международной
научно-практической конференции

Брест / Беларусь, 26 февраля 2016 года

Брест
«Альтернатива»
2016

УДК 811.11+372.016:811.111'112.2(082)

ББК 81.2Англ+81.2Нем

А34

Рецензенты:

С. Л. Бобырь, кандидат педагогических наук, доцент

В. И. Рахуба, кандидат филологических наук, доцент

Редакционная коллегия:

Е. Г. Сальникова, кандидат филологических наук, доцент

Н. А. Тарасевич, кандидат филологических наук, доцент

И. Ф. Нестерук, кандидат филологических наук, доцент

Л. Я. Дмитрачкова, кандидат педагогических наук, доцент

В. В. Авраменко, кандидат филологических наук, доцент

В. М. Иванова, доцент

А. П. Сацук, старший преподаватель

Актуальные вопросы германской филологии и лингводидактики : материалы XX Междунар. науч.-практ. конф., Брест, 26 февраля 2016 г. /Брест. гос. ун-т имени А. С. Пушкина; редкол. : Е. Г. Сальникова [и др.]. – Брест : Альтернатива, 2016. – 320 с.

ISBN 978-985-521-544-9.

В сборник вошли материалы XX Международной научно-практической конференции, которая проходила 26 февраля 2016 года на базе факультета иностранных языков Учреждения образования «Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина».

Сборник включает материалы, в которых рассматриваются актуальные вопросы изучения языка в системном и функциональном аспектах, дискурсивного анализа и современного литературоведения, а также проблемные аспекты лингводидактики и методики обучения иностранным языкам.

Сборник адресован научным сотрудникам, преподавателям ВУЗов, аспирантам, студентам. Ответственность за содержание и стиль публикуемых материалов несут авторы.

УДК 811.11+372.016:811.111'112.2(082)

ББК 81.2Англ+81.2Нем

ISBN 978-985-521-544-9

© БрГУ имени А.С. Пушкина, 2016

© Оформление. ЧПТУП «Издательство
Альтернатива», 2016

Булавко М. А.	
Инновационная деятельность современного учителя	244
Василевский А. А.	
Использование УМК по английскому языку в средних школах в русле интерактивного обучения	246
Василюк Т. В.	
Использование информационно-коммуникационных технологий для совершенствования познавательных способностей учащихся.....	250
Колосова Ю. Н.	
Реализация модели интегрированного обучения «английский язык – информатика» на примере работы объединения по интересам «Hello, компьютер»	252
Гецэвіч Ю. С., Крывальцэвіч А. В.	
Распрацоўка канцэпцыі мабільнага прыстасавання ў сферы турызма як сродка ўспрыняцця замежнікам культурна-маўленчых асаблівасцяў краіны.....	254
Качан Я. С., Крывальцэвіч А. В., Маракуліна П. А.	
Праблемы апрацоўкі колькасных выказаў з адзінкамі вымярэння на прыкладзе дыстанцыі, даўжыні, хуткасці і памеру для англійскай і беларускай моў	257
Гецэвіч Ю. С., Лысы С. І.	
Выкарыстанне камп'ютарна-лінгвістычных сэрвісаў праекта www.corpus.by як лінгвадыдактычных сродкаў навучання замежным і родным мовам	261
Станіславенка Г. Р., Гецэвіч Ю. С., Лысы С. І.	
Выкарыстанне камп'ютарна-лінгвістычных сродкаў для перакладу ўніверсальнай дзесяткавай класіфікацыі дамену “тэатр” з англійскай на беларускую мову і генерацыя алфавітна-прадметнага паказальніка.....	264
Кунцевич А. А.	
Диалоговая технология обучения речевым стратегиям учащихся 7 класса общеобразовательной школы: первый опыт	267
Лапунова О. В.	
Просмотр телевизионных репортажей как средство развития навыков и умений понимания иноязычной речи на слух	271

ВЫКАРЫСТАННЕ КАМП'ЮТАРНА-ЛІНГВІСТЫЧНЫХ СРОДКАЎ ДЛЯ ПЕРАКЛАДУ ЎНІВЕРСАЛЬНАЙ ДЗЕСЯТКОВАЙ КЛАСІФІКАЦЫІ ДАМЕНУ "ТЭАТР" З АНГЛІЙСКОЙ НА БЕЛАРУСКУЮ МОВУ І ГЕНЕРАЦЫЯ АЛФАВІТНА-ПРАДМЕТНАГА ПАКАЗАЛЬНІКА

Рэалізацыя лінгвістычных задач і перакладніцкіх прац на цяперашні час пры вялікіх аб'ёмах і кароткіх тэрмінах патрабуе выкарыстання камп'ютарных сродкаў. Дадзены артыкул паказвае міждысцыплінарны падыход у працэсе перакладу класаў сістэмы класіфікацыі дамену "тэатр"; падыход спалучае такія дысцыпліны як лінгвістыка, інфарматыка, тэатразнаўства, бібліяграфія.

Універсальная дзесятковая класіфікацыя (*Universal Decimal Classification*) – мова індэксавання і пошуку інфармацыі па ўсіх сферах ведаў. УДК выкарыстоўваецца ва ўсім свеце для сістэматызацыі і пошуку навуковых прац, твораў літаратуры і мастацтва, перыядычнага друку, самых розных відаў дакументаў; мае найбольшую колькасць перакладаў на розныя мовы (больш за 40 моў). Дадзеная класіфікацыйная сістэма выкарыстоўваецца ў розных бібліятэках Беларусі, аднак толькі ў канцы 2015 года з'явілася першая версія УДК на беларускай мове [1].

Пераклад на сучасную беларускую мову ажыццяўляўся з выкарыстаннем англамоўнага эталона скарачанай версіі УДК (*UDC Abridged Edition*) міжнароднага Кансорцыума УДК (*UDC Consortium*).

Праца адбывалася праз аддаленую сістэму перакладу (*pocket edition translator*), прадстаўленую Кансорцыумам УДК. Кансорцыум УДК (г. Гаага, Нідэрланды) – некамерцыйная арганізацыя, якая рэгулюе стварэнне эталона УДК і яго пераклад на іншыя мовы. Аддаленая сістэма перакладу дазваляла працу анлайн, а таксама паралельную працу перакладчыкаў і рэдактараў (мал. 1).

Пераклад УДК – пераклад тэматычных спісаў слоў, у нашым выпадку тэатральнага дамену. Класы – кантэкст перакладной адзінкі. Кантэкст – лексічнае асяроддзе слоў, неабходнае і дастатковае для вызначэння значэння слова. У дадзеным тэксце яго можна ахарактарызаваць недастатковасцю.

Сярод асаблівасцяў тэксту можна таксама адзначыць напоўненасць *неалагізмамі* – новымі словамі, якія з'яўляюцца ў мове ў сувязі з сацыяльна-палітычнымі зменамі, развіццём навукі і тэхнікі. Таксама тэкст характарызуецца наяўнасцю інтэрнацыяналізмаў. Падчас працы мы звярталіся да тэматычных слоўнікаў, энцыклапедыяў, даведнікаў, і частотных слоўнікаў беларускай мовы, таксама звярталіся да навуковых артыкулаў і сайтаў па тэматыцы "тэатр".

Notation: Search

Source Language: English [en] • Target Language: Belarusian [be]

Caption: Search 202

Browser:

Theatre, Stagecraft, Dramatic performances

Тэатр, Сцэнічнае мастацтва, Тэатральныя пастаноўкі

- 155.4 War operations in general. Tactics. Strategy. Theatre of war. History of
- 680.74 Theatre equipment. Performance equipment. Circus equipment. Music hall
- 7.634 Screens, films, motion picture presentation (e.g. of ballets, circuses, operas)
- 7.697 Television presentation (e.g. of films, ballet, theatre)
- 725.026 Stairways, stage theatres, hippodromes and similar buildings
- 792 Theatre. Stagecraft. Dramatic performances
- 792.01 Theory and philosophy of theatre and stage
- 792.04 Theatre and dramatic art according to periods, styles
- 792.05 Theatres and stages (types, layout)
- 792.06 Various questions concerning theatre
- 792.08 Theatre games, plays, shows (according to participation, age or scale)
- 792.1 General kinds of theatre
- 792.54 Total theatre. Totalistic. Audience-involving productions
- 792.97 Puppet and marionette theatre
- 803.95 Theatre and stage activity and effect. Choral speaking
- 82.23 Novels/novels. Theatrical. Mysteries. Popular theatre
- 82.262 Theatres of the people. Folk theatres

Малюнак 1 – Старонка для працы перакладчыка ў адаленай сістэме перакладу УДК

Пасля завяршэння працы над перакладам клас “тэатр” патрабаваў некалькіх этапаў *вычыткі*: праверка праз камп’ютарна-лінгвістычныя рэсурсы (выкарыстоўваліся сэрвісы платформы *corpus.by*), тэрміналагічная вычытка і моўная карэкцыя. На гэтым этапе важным з’яўляецца веданне тэрміналогіі канкрэтнай сферы ведаў, у нашым выпадку – тэатразнаўства. Добрае веданне галіновай літаратуры і тэрміналагічных асаблівасцяў вобласці дазваляе падрыхтаваць пераклад вызначальнікаў, які будзе адпавядаць сучаснасці і дазволіць індэксатарам якасна і хутка выконваць сваю працу.

Абавязковай часткай УДК з’яўляецца **алфавітна-прадметны паказальнік (АПП)**. АПП выкарыстоўваецца для спрашчэння і паскарэння пошуку неабходных індэксаў УДК у працэсе індэксавання літаратуры, для забеспячэння максімальнай уніфікацыі і адзінства індэксавання. З улікам вялікага аб’ёму УДК стварэнне АПП адбывалася пры дапамозе камп’ютарна-лінгвістычных рэсурсаў. Праца над перакладам і вычыткай УДК, а таксама вывучэнне дапаможнай літаратуры [2] выявіла наступны першапачатковы алгарытм працы над АПП: складанне спісу слоў, якія не з’яўляюцца семантычна-істотнымі для АПП (ці “стоп-слоў”); апрацоўка спісу індэксаў, якія не павінны фігураваць у АПП (дадзеныя прадстаўлены Кансорцыумам); фільтрацыя паводле часцін мовы і прывядзенне слова да пачатковай формы; сартыроўка выніковага спісу паводле беларускага алфавіту з захаваннем адпаведнасці “слова-індэкс”.

Пасля распрацоўкі методыкі аўтаматызаванага стварэння АПП быў напісаны адмысловы сэрвіс на платформе *corpus.by* [3]. У табліцы 1 прадстаўлены вынік працы сэрвісу – фрагмент алфавітна-прадметнага паказальніка класа “тэатр”.

792 Тэатр. Сцэнічны мастацтва. Дыпламатычны прадстаўленні --> 792.82.2
792.01 Тэорыя і філасофія тэатра і сцэны Прыкладныя. Дугагі вызначаюцца праз спецыяльныя вызначэнні 7.01 і 7.01/02
792.02 Тэатральная гаворка Уключна: інцэніраванне паставочнага дзейнасці. Выраб сцэнічных інструкцый. Кіраванне аэстацыя пагамавынама прамекам
792.021 Сцэнаграфія і фэстайфа дэмарачай ушугуе
Экспертычныя алфавітна-прадметнага паказальніка
Усяго: 116 (уключна ў трыма алфавітна-прадметнага паказальніка маюць: 116)
A
Абслугоўванне -- 792.022 Абсталяванне -- 792.022, 792.024 Ацэар -- 792.024 Ацэары -- 792.026 Ацэары -- Ацэары -- 792.028 Ацэары --
B
Балетны -- 792.82 Будынак -- 792.05 Будынак -- 792.92
B
Будынак -- 792.7 Будынак -- 792.7 Будынак -- 792.57 Будынак -- Будынак -- 792.026

C
Сатырычны -- 792.75 -->Святло -- 792.95 Скетч -- 792.25 Спектакль -- 792.027, 792.08, 792.87 Сродак -- 792.09 Стварэнне -- 792.027 Стыль -- 792.03 Сцэна -- 792.01, 792.05 -->Сцэнаграфія -- 792.021 Сцэнары -- 792.026 Сцэнічны -- 792, 792.026, 792.028

T
Танец -- 792.57, 792.83 Татальны -- 792.94 Твор -- 792.026 Трагедыя -- 792.21 Трылер -- 792.23 Тып -- 792.05 Тэатр -- 792, 792.01, 792.94, 792.97

**Малюнак 2 – Знешні інтэрфейс сэрвісу
«Генератар алфавітна-прадметнага
паказальніка»**

**Табліца 1 – Вынік працы сэрвісу «Генератар
алфавітна-прадметнага паказальніка»**

Такім чынам, пры перакладзе УДК дамену «тэатр» з англійскай на беларускую мову і генерацыі АПП выкарыстоўваліся наступныя рэсурсы: адаленая сістэма перакладу Кансорцыума, камп'ютарна-лінгвістычныя сэрвісы *corpus.by* і корпус тэкстаў тэатральнага дамену.

СПІС ЛІТАРАТУРЫ

1. Інфармацыя для каталагізатараў // [Электронны рэсурс]. Рэжым доступу : http://www.nlb.by/portal/page/portal/index/detailed_news?param0=134013&lang=be&rubricId=731. – Дата доступу : 01.02.2016.
2. Дуплева, С.Г. Методика составления алфавитно-предметного указателя у уни-версальной десятичной классификации / С.Г. Дуплева, Т.Г. Антонова. – М. : ГПНТБ России, 1992. – 39 с.
3. Генератар алфавітна-прадметнага паказальніка [Электронны рэсурс] // www.corpus.by/web-site/ – 2016. – Рэжым доступу: <http://www.corpus.by/AlphabeticalSubjectIndexGenerator/>. – Дата доступу : 01.02.2016.